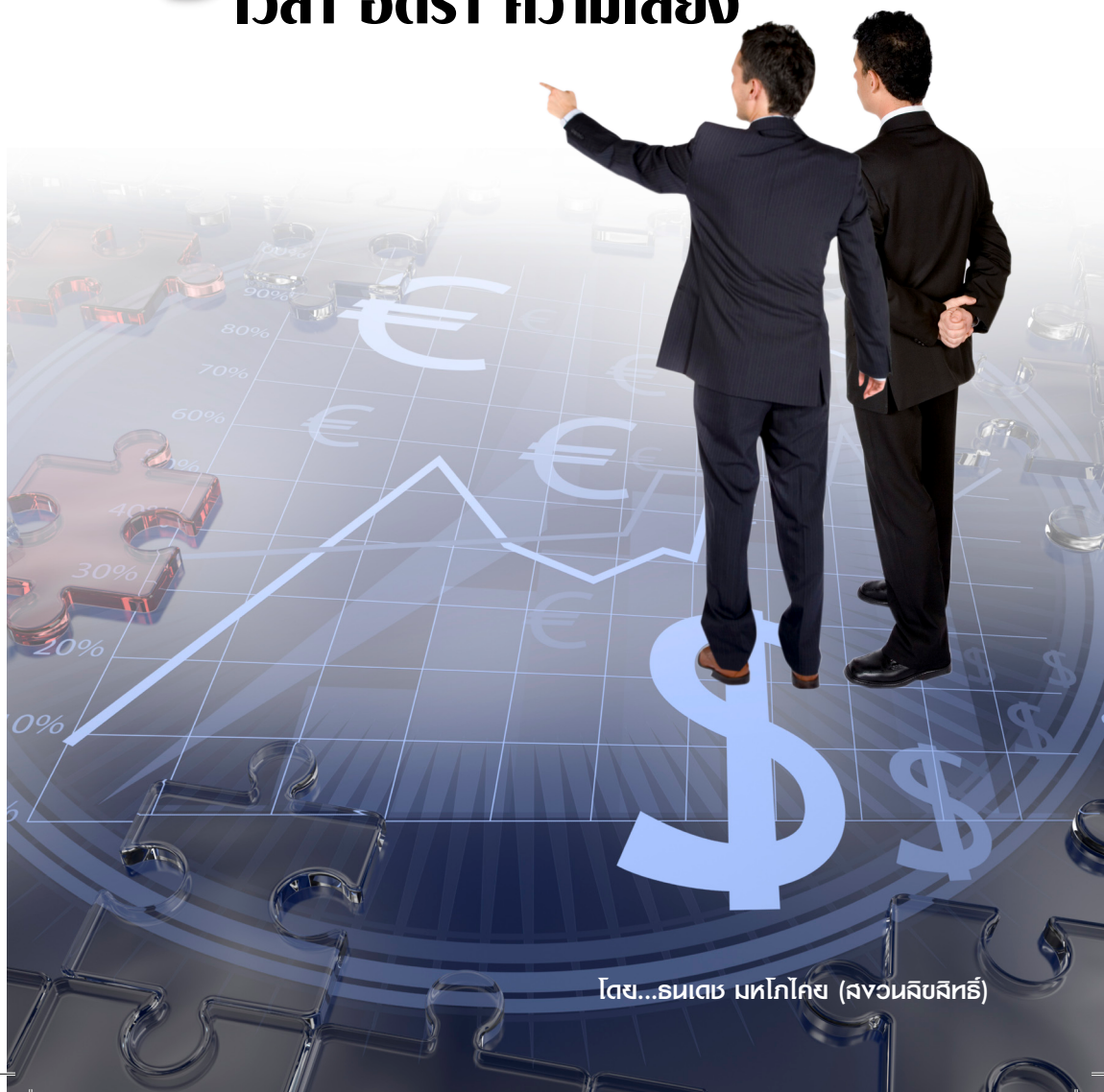

รู้เท่าทันการเงิน

เวลา อัตรา ความเสี่ยง

โดย...ธนเดช มหโกโคช (ลงวนลิขสิทธิ์)

เอกสารภาษีอากร

วารสารวิชาการทางกฎหมายบัญชีและภาษีอากรที่มียอดสมาชิกสูงสุด

TAX MAGAZINE

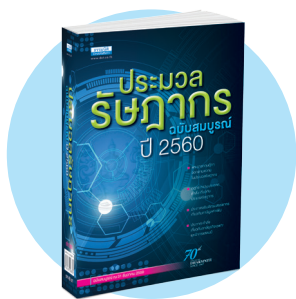
ท่านสามารถเสริมสร้างความรู้ความชำนาญในด้านกฎหมาย บัญชี และภาษีอากรได้จาก
สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่เรามอบให้ดังนี้

1. รับหนังสือธรรมนิติ ฉบับ เอกสารภาษีอากร ปีละ 12 เล่ม
2. รับหนังสือ ประมวลรัษฎากร ฉบับสมบูรณ์ ปีละ 1 เล่ม
3. รับส่วนลดในการเข้าร่วมฝึกอบรมและสัมมนา
4. รับส่วนลดในการซื้อผลิตภัณฑ์หนังสือ
5. มีสิทธิเข้าสัมมนาพิเศษปีละ 1 ครั้ง (ตามเงื่อนไขของบริษัทฯ)
6. ลงประกาศรับสมัครงานฟรี นาน 6 เดือน (ไม่จำกัดตำแหน่ง) ที่ www.jobdst.com

สมัครสมาชิกผ่าน ID LINE

@ocs8715

- กฎหมายบัญชี
- บัญชีภาษีอากร
- การบัญชีธุรกิจ
- ภาษีสรรพากร
- การวางแผนภาษีสำหรับการประกอบธุรกิจ
- การบริหารธุรกิจ
- ข้าราชการธุรกิจการพาณิชย์
- มติ ครม.
- คำพิพากษาศาลฎีกาและหมายเหตุ
- ตอบข้อหารือกรมสรรพากร
- ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง

ขอเรียนเชิญนักบัญชี เจ้าของกิจการ ผู้บริหาร นักธุรกิจ ผู้ลงทุน สมาชิกหนังสือ เอกสารภาษีอากร เพื่อ
ท่านจะได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีของธุรกิจ กฎหมายบัญชีและภาษีอากร ที่เป็นประโยชน์ต่อการ
ดำเนินธุรกิจในยุคปัจจุบัน

สมัครสมาชิก
ออนไลน์

สนใจสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

โทรศัพท์ (02) 555-0906-9 / E-mail : member@dharmniti.co.th

Download ใบสมัครหรือสมัคร Online ที่ www.dst.co.th

รู้เท่าทันการเงิน

เวิลด์ อัครา ความเสี่ยง

รู้เท่าทันการเงิน

เวลา อัตรา ความเสี่ยง

โดย ธนเดช มหโกโคย (สงวนลิขสิทธิ์)

ISBN 978-616-302-014-7

พิมพ์ครั้งที่ 3 สิงหาคม 2556

ได้รับอนุญาตจัดพิมพ์จากเจ้าของลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมายสงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537
(ห้ามคัดลอกหรือถ่ายสำเนาส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้โดยไม่ได้รับอนุญาต มิฉะนั้นจะถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย)

เจ้าของ บริษัท ธรรมนิติ เพรส จำกัด

ที่ปรึกษา ดุลยทัศน์ พีชมงคล

อโณทัย ฉออ่อนพจน์

กราฟิกดีไซน์ บุษราคม สงวนเสริมศรี

คอมพิวเตอร์กราฟิก ประนอม เพ็ชรสมัย

กองบรรณาธิการ ทิพสุคนธ์ วงษ์เมือง

นาคินทร์ พิณเนียม

ประนอม เพ็ชรสมัย

ลลิตนทร์ อ่อนเกลี้ยง

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

ธนเดช มหโกโคย.

รู้เท่าทันการเงิน เวลา อัตรา ความเสี่ยง.-- พิมพ์ครั้งที่ 3.-- กรุงเทพฯ : ธรรมนิติ เพรส, 2556.
376 หน้า.

1. การเงิน I. ชื่อเรื่อง

332

ISBN 978-616-302-014-7

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

บริษัท ธรรมนิติ เพรส จำกัด

เลขที่ 267 ถนนประชากรราษฎร์ สาย 1 แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800

โทรศัพท์ (02) 555-0711-3 โทรสาร (02) 556-1822

คำนำ

ยี่สิบห้าปีที่ผ่านมา ยังไม่อาจปฏิเสธได้ว่า กระแสการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและภาคธุรกิจอย่างมาก เสมือนหนึ่งซ้ำเติมสภาวะความผันผวนของปัจจัยสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่แต่เดิมก็เปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งระดับการแข่งขันในธุรกิจต่างๆ ก็เข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ ทำให้การบริหารธุรกิจต้องใช้ความระมัดระวังสูงเพื่อให้การตัดสินใจต่างๆ เป็นไปอย่างถูกต้องให้ได้มากที่สุด เพราะการตัดสินใจที่ผิดพลาดในทางธุรกิจวันนี้ อาจหมายถึงความเสียหายจำนวนมาก และอาจส่งผลถึงเป็นวิกฤติของกิจการในระยะต่อไปก็ได้ โดยเฉพาะเรื่องทางการเงินซึ่งแต่เดิมเป็นสาขาวิชาเฉพาะที่ผู้สนใจและต้องรับผิดชอบด้านการเงินของกิจการเท่านั้นจะต้องเรียนรู้

แต่ในปัจจุบันถือเป็นความรู้ขั้นพื้นฐานที่ผู้บริหารในด้านต่างๆ จำเป็นต้องรู้ในระดับหนึ่ง เพราะทุกๆ การตัดสินใจของผู้บริหารไม่ว่าจะรับผิดชอบในส่วนงานใด ล้วนส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของกิจการทั้งสิ้น ความรู้ด้านการเงินจึงช่วยสนับสนุนให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจในด้านที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการ และหลีกเลี่ยงโอกาสที่จะเกิดความเสียหายให้ได้มากที่สุด

หนังสือรวมบทความนี้เป็นเจตนาของผู้เขียนที่อยากใช้เป็นช่องทางหนึ่งในการเสริมสร้างความรู้ทางการเงินให้กับผู้สนใจที่อาจมีหรือไม่มีพื้นฐานความรู้ด้านนี้มาก่อนให้สามารถเข้าใจเรื่องการเงินอย่างกระชับที่สุด

ธนเดช มหโกโคย
สิงหาคม 2556

Contents

บริหารการเงิน ทำเพื่ออะไร? (ตอนที่ 1)	11
บริหารการเงินต้องทำอะไรบ้าง	15
บริหารการเงิน ทำเพื่ออะไร? (ตอนที่ 2)	21
ไม้วัดผู้บริหาร	26
บริหารการเงิน ทำเพื่ออะไร? (ตอนที่ 3)	31
Altman Z-score	31
บริหารการเงิน ทำเพื่ออะไร? (ตอนที่ 4)	41
โตไวๆ แล้วเป็นอย่างไร (ละ)	41
ปรับงบแสดงฐานะการเงินให้โตยั่งยืน	44
โตเท่าไรจึงปลอดภัย	47
บริหารการเงิน ทำเพื่ออะไร? (ตอนที่ 5)	51
จ่ายลงทุน ต้องพิจารณาอย่างไร	51
ขั้นตอนพิจารณาจ่ายลงทุน	55
บริหารการเงิน ทำเพื่ออะไร? (ตอนที่ 6)	59
กระแสเงินสดโครงการ	59
ต้นทุนเงินทุนของโครงการ	62
มูลค่าของเงินตามเวลา	67
บริหารการเงิน ทำเพื่ออะไร? (ตอนที่ 7)	71
เกร็ดเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระแสเงินสดของโครงการ	71
ผลตอบแทนโครงการ	75
บริหารการเงิน ทำเพื่ออะไร? (ตอนที่ 8)	79
การวิเคราะห์ความเสี่ยง	86
บริหารการเงิน ทำเพื่ออะไร? (ตอนที่ 9)	91
ทำไมเงินทุนจึงต้องหมุนเวียน	91
มีเงินทุนหมุนเวียนเท่าไรดี	94
บริหารการเงิน ทำเพื่ออะไร? (ตอนที่ 10)	99
การบริหารสินค้าคงคลังที่ดี	99
บริหารสินค้าคงคลังให้ประหยัด	102

การติ
บริหารก
การใ
การป
การบริหาร
มีเงิน
การจัด
ขอบ
วงจร
ควรถึ
การจัดห
เงินจ
ต้นทุนเงิ
แหล่ง
ต้นทุน
หุ้นกู้ยั
หุ้นกู้
ต้นทุน
ต้นทุน
ต้นทุนเงิ
ข้อคว
ต้นทุน
โครงสร้าง
ต้นทุน
ผลจ
ทำไม่
ความ

Contents

11	การติดตามและประเมินการบริหารสินค้าคงคลัง	106
15	บริหารการเงิน ทำเพื่ออะไร? (ตอนจบ)	111
21	การให้เครดิตการค้า	111
26	การปรับปรุงนโยบายสินเชื่อ	123
31	การบริหารเงินสด หัวใจของสภาพคล่อง	129
31	มีเงินสดไว้เพื่ออะไร?	130
41	การจัดการเงินสดอย่างมีประสิทธิภาพ	132
41	ขอบเขตการบริหารเงินสด	134
44	วงจรเงินสด : ภาพรวมการบริหารสภาพคล่อง	134
47	ควรถือเงินสดเท่าไรดี?	137
51	การจัดหาเงินทุน สำหรับเงินทุนหมุนเวียน	141
51	เงินจากเจ้าหนี้การค้าก็มีต้นทุน	150
55	ต้นทุนเงินทุน	153
59	แหล่งเงินทุนที่สำคัญ	155
59	ต้นทุนเงินทุนของหนี้	156
62	หุ้นกู้ยืมจากสถาบันการเงิน	158
67	หุ้นกู้	158
71	ต้นทุนเงินทุนของหุ้นบุริมสิทธิ	159
71	ต้นทุนเงินทุนของหุ้นสามัญ	160
75	ต้นทุนเงินทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	167
79	ข้อควรระวังในการคำนวณ WACC	171
86	ต้นทุนเงินทุนส่วนเพิ่ม	172
91	โครงสร้างเงินทุน (ตอนที่ 1)	177
91	ต้นทุนของใครแพงกว่า?	178
94	ผลจากการกู้ยืมเงิน	182
99	ทำไมต้นทุนเงินทุนของเจ้าหนี้จึงต่ำกว่าต้นทุนเงินทุนของเจ้าของ?	185
99	ความเสี่ยงทางธุรกิจและความเสี่ยงทางการเงิน	186

Contents

โครงสร้างเงินทุน (ตอนที่ 2)	189
ทฤษฎีโครงสร้างเงินทุน	189
ผลกระทบจากภาวะภาษี	191
ผลกระทบจากต้นทุนในการฟื้นฟูกิจการ	192
ทฤษฎี Trade-Off	193
ทฤษฎีสัญญาณ	195
โครงสร้างเงินทุน (ตอนที่ 3)	199
การใช้หนี้เป็นเครื่องมือในการบริหาร	199
ขั้นตอนการปรับโครงสร้างเงินทุน	201
โครงสร้างเงินทุน (ตอนจบ)	211
ปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงในการกำหนดโครงสร้างเงินทุนเป้าหมาย	215
ควรจ่ายเงินปันผลเท่าไรดี? (ตอนที่ 1)	221
ทฤษฎีเงินปันผลไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง	223
ทฤษฎีลูกไก่ในกำมือ	224
ทฤษฎีความชอบด้านภาษี	224
แบบจำลองทั้ง 3 ทฤษฎี	225
ทฤษฎีเงินปันผลอื่นๆ	227
ควรจ่ายเงินปันผลเท่าไรดี? (ตอนที่ 2)	231
เสถียรภาพของเงินปันผล	231
การกำหนดนโยบายเงินปันผลในเชิงปฏิบัติ	233
ควรจ่ายเงินปันผลเท่าไรดี? (ตอนจบ)	241
กลุ่มข้อจำกัด	241
กลุ่มโอกาสในการลงทุน	242
กลุ่มทางเลือกแหล่งเงินทุน	243
ขั้นตอนการจ่ายเงินปันผล	244
การแตกหุ้น	245
การซื้อหุ้นสามัญคืน	246
ข้อดีของการซื้อหุ้นสามัญคืน	249

ข้อดีอ
การจัดก
วิธีจัด
ความ
ความ
ทฤษฎี
การจัดก
สัญญา
สัญญา
ตราส
การจัดก
ราคา
ประ
ประ
ออ
สภ
ลักษ
ราคา
ประ
การประ
ข้อ
การ
การประ
การ
การ
การ
การ

Contents

189	ข้อต่อของการซื้อหุ้นสามัญคืน	250
189	การจัดการความเสี่ยง (ตอนที่ 1)	253
191	วิธีจัดการความเสี่ยง	254
192	ความเสี่ยงด้านการเงิน	258
193	ความเข้าใจอัตราแลกเปลี่ยน	259
195	ทฤษฎีเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยน	262
199	การจัดการความเสี่ยง (ตอนที่ 2)	265
199	สัญญาสวอป	265
201	สัญญาแคปและสัญญาฟลอร์	269
211	ตราสารอนุพันธ์	270
215	การจัดการความเสี่ยง (ตอนจบ)	277
221	ราคาฟิวเจอร์ส	277
223	ประเภทของสัญญาฟิวเจอร์ส	278
224	ประโยชน์จากสัญญาฟิวเจอร์ส	279
224	ออพชัน	281
225	สถานะของออพชัน	282
227	ลักษณะการใช้สิทธิ	283
231	ราคาออพชัน	284
231	ประเภทของสัญญาออพชัน	284
233	การประเมินมูลค่า (ตอนที่ 1)	287
241	ข้อจำกัดของการประเมินมูลค่า	291
241	การประเมินมูลค่าตราสารหนี้	292
242	การประเมินมูลค่า (ตอนที่ 2)	299
243	การประเมินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ	299
244	การประเมินมูลค่าหุ้นสามัญ	300
245	การประเมินโดยอิงจากฐานสินทรัพย์	301
246	การประเมินโดยการติดตามกระแสเงินสดของกิจการ	305
249		

Contents

การประเมินมูลค่า (ตอนที่ 3)	309
การประเมินมูลค่าหุ้นสามัญตามวิธีตัวแบบมูลค่าของกิจการ	316
การประเมินมูลค่า (ตอนที่ 4)	319
วิธีตัวแบบมูลค่าของผู้ถือหุ้น	319
ตัวแบบอัตราการเติบโตกระแสเงินสดอิสระของผู้ถือหุ้นคงที่	322
ตัวแบบอัตราการเติบโตกระแสเงินสดอิสระของผู้ถือหุ้นสองช่วง	324
วิธีตัวแบบมูลค่าของกิจการ	328
การประเมินมูลค่า (ตอนที่ 5)	331
วิธีตัวแบบมูลค่าของกิจการ	331
ตัวแบบอัตราการเติบโตกระแสเงินสดอิสระของกิจการคงที่	332
ตัวแบบอัตราการเติบโตกระแสเงินสดอิสระของกิจการสองช่วง	334
ข้อจำกัดของการประเมินมูลค่าหุ้นสามัญโดยการตลาดค่า	
กระแสเงินสดของกิจการ	339
การประเมินมูลค่า (ตอนที่ 6)	343
การประเมินโดยใช้ค่าเทียบเคียง	343
การประมาณค่าอัตราส่วนราคาต่อกำไรจากปัจจัยพื้นฐาน	346
อัตราส่วนราคาต่อกำไรกรณีกิจการเติบโตแบบคงที่	346
อัตราส่วนราคาต่อกำไรกรณีกิจการเติบโตแบบสองช่วง	349
การประเมินมูลค่า (ตอนที่ 7)	353
การประมาณค่าอัตราส่วนราคาต่อมูลค่าตามบัญชีจากปัจจัยพื้นฐาน	354
อัตราส่วนราคาต่อมูลค่าตามบัญชีกรณีกิจการเติบโตแบบคงที่	355
อัตราส่วนราคาต่อมูลค่าตามบัญชีกรณีกิจการเติบโตแบบสองช่วง	359
การประเมินมูลค่า (ตอนจบ)	365
การประมาณค่าอัตราส่วนราคาต่อยอดขายจากปัจจัยพื้นฐาน	366
อัตราส่วนราคาต่อยอดขายกรณีกิจการเติบโตแบบสองช่วง	370

บริษัท

ขึ้นอยู่กับ

สำคัญต

วงดนต

บริหาร

ภาวการ

ธุรกิจต

ยอดขา

ต้นทุนแ

ชื่อชนม

อาจกลั

บริหารการเงิน ทำเพื่ออะไร?

(ตอนที่ 1)

องค์กรธุรกิจทุกแห่งต่างประกอบไปด้วยส่วนงานต่างๆ จำนวนมากน้อยขึ้นอยู่กับขนาดของธุรกิจและความซับซ้อนในการบริหาร แต่ทุกส่วนงานล้วนมีความสำคัญต่อความสำเร็จและการอยู่รอดของธุรกิจทั้งนั้น เสมือนหนึ่งทีมฟุตบอลหรือวงดนตรีที่ต้องประสานงานกันเป็นอย่างดี เพียงแต่ในบางครั้งบางโอกาสการบริหารธุรกิจต้องเน้นหนักไปที่ส่วนงานใดส่วนงานหนึ่งมากเป็นพิเศษตามภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังเช่น ภาวะเศรษฐกิจและธุรกิจที่ซบเซาในปัจจุบัน ธุรกิจต่างๆ ล้วนหันมาเน้นหนักด้านการขายการตลาดมากเป็นพิเศษ เพื่อกระตุ้นยอดขาย แต่มีใช้ว่าส่วนงานอื่นจะไม่มีควมสำคัญ ธุรกิจยังต้องคิดหาวิธีประหยัดต้นทุนและค่าใช้จ่าย บริหารการผลิตให้มีประสิทธิภาพ ฯลฯ

เรื่องเงินๆ ทองๆ เป็นสิ่งที่เราทุกคนคุ้นเคยมาตั้งแต่ยังเด็ก รู้ว่าเงินเอาไปซื้อขนมทานได้ พอโตขึ้นก็รู้จักหาเงินและใช้เงินซื้อหาสิ่งของที่ต้องการ หรืออาจกล่าวได้ว่าเราทุกคนรู้จักเงินและบริหารเงินโดยสัญชาตญาณมาตั้งแต่รู้ความแล้ว

บางท่านที่มีโอกาสทำการค้าก็ใช้ความรู้ความเข้าใจเหล่านี้ไปใช้บริหารการเงินของกิจการด้วย แต่เนื่องจากการใช้สัญชาตญาณจะมีอารมณ์และความรู้สึกเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยค่อนข้างมาก ประกอบกับความรู้สึกว่าเรื่องเงินเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวคุ้นเคยมานาน จึงจะเลยไม่ให้ความสำคัญ มิได้ศึกษาให้ลึกซึ้งว่าการบริหารการเงินที่เหมาะสมถูกต้องนั้นเป็นอย่างไร ดังนั้นการคิดตัดสินใจที่มีเรื่องเงินมาเกี่ยวข้องในบางโอกาสจึงไม่เหมาะสมกับสถานการณ์และเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นซึ่งปัญหาเกี่ยวกับการเงินทั้งส่วนบุคคลและธุรกิจจำนวนมากในปัจจุบัน ทั้งที่เกิดขึ้นจากวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศหรือที่เกิดขึ้นด้วยเหตุอื่นๆ ส่วนใหญ่ก็มาจากความรู้ความเข้าใจในการบริหารการเงินที่ไม่กระจ่างเพียงพอ เพราะพวกเราส่วนใหญ่ถูกสอนมาให้เรียนรู้ศิลปะวิชาเพื่อหาเงิน แต่มักไม่ค่อยได้เรียนรู้ว่าเมื่อหาเงินมาได้แล้วจะบริหารเงินอย่างไรที่ก่อประโยชน์ให้กับตนเองได้สูงที่สุด

ในบริบทของการบริหารการเงินของกิจการตามหลักการของโลกทุนนิยมจะกล่าวไว้ว่า เป้าหมายของการบริหารการเงินก็เพื่อสร้างความมั่งคั่งให้แก่ผู้ถือหุ้น **สูงที่สุด** ซึ่งส่วนใหญ่จะเข้าใจว่าเป็นการทำให้กิจการมากมาย ซึ่งก็ถูกเพียงส่วนเดียว เพราะในความหมายที่แท้จริงคือการทำให้ราคาหุ้นของกิจการสูงที่สุด พอกล่าวถึงตรงนี้กิจการ SMEs ส่วนใหญ่ที่ไม่ได้เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ก็ไม่ทราบว่าจะเอาราคาหุ้นที่โหมมาวัด ซึ่งในทางปฏิบัติสามารถประยุกต์ตัวแบบการตีมูลค่ากิจการมาใช้แทนได้บ้าง หรือเพื่อให้เข้าใจง่ายและเหมาะกับกิจการ SMEs ส่วนใหญ่ที่ไม่ได้เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ อาจใช้การวัดอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นในระยะยาวแทน

เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการบริหารการเงินของธุรกิจ คือ **การสร้างหรือเอื้อต่อการทำกำไร และให้เกิดสภาพคล่อง** โดยเรื่องของกำไรเป็นเป้าหมายที่ชัดเจนของทุกกิจการที่ต้องการอยู่แล้ว แต่การบริหารการเงินไปเกี่ยวข้องอย่างไรล่ะ?

โดยหน้าที่ของการบริหารการเงินจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องตั้งแต่กระบวนการวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร รับรู้ว่าแผนองค์กรโดยรวมว่าเป็นอย่างไร? แผนของแต่ละส่วนงานเป็นอย่างไร? ซึ่งโดยภาพรวมก็จะกำหนดเป้าหมายไว้ในรูปของยอดขาย ส่วนแบ่งตลาด การลดต้นทุน ฯลฯ และมีเป้าหมายจำนวนกำไรหรืออัตราผลตอบแทนกำหนดไว้ในท้ายที่สุดด้วย ต่อจากนั้นจะต้องประสานงานกับส่วนงานต่างๆ เพื่อประเมินภารกิจตามแผนงานในแต่ละส่วนงานให้ออกมาในรูปแบบประมาณและแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนรวมขององค์กร แล้วจึงเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารการเงินโดยเฉพาะที่ต้องจัดเตรียมเงินทุนตามแผนงานต่างๆ ขององค์กรให้พร้อม และคอยติดตามควบคุมการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามงบประมาณ เป็นหน้าที่ที่ต้องประสานงาน อำนาจความสะดวก และควบคุมดูแลให้ทุกส่วนงานสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย หน้าที่สุดท้ายคือการจัดการกับเรื่องความเสี่ยงต่างๆ ในธุรกิจให้เหลือน้อยที่สุด เช่น อัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ย รวมทั้งความผันผวนของปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่อาจส่งผลกระทบต่อรายได้ ต้นทุน และกำไรของกิจการ เพื่อปกป้องกำไรของกิจการไว้ให้มากที่สุด

แต่ทำไมธุรกิจต้องมีสภาพคล่องด้วย สภาพคล่องสำคัญอย่างไร? หากจะเปรียบแล้วสภาพคล่องก็เสมือนหนึ่งเงินในกระเป๋าของทุกคนที่มีไว้สำหรับใช้จ่ายซื้อหาสิ่งของที่ต้องการได้ แต่ในแง่มุมของธุรกิจจะมีส่วนเพิ่มเติมอีกนอกเหนือ

จากความสามารถในการจ่ายชำระรายจ่ายที่เกิดขึ้นเป็นประจำในธุรกิจ ยังต้องครอบคลุมถึงภาระรายจ่ายทางการเงินที่ถึงกำหนดด้วย ซึ่งได้แก่ ดอกเบี้ย เงินต้น ที่ถึงกำหนดชำระคืน รวมทั้งค่าเช่าตามสัญญาเช่าทางการเงิน (ลีสซิ่งหรือเช่าซื้อ) ความสำคัญของสภาพคล่องเปรียบได้กับเลือดในร่างกายของคนเราหรือเปรียบเสมือนน้ำมันในรถยนต์ เพราะหากขาดเลือด คนเราก็ตาย รถขาดน้ำมัน เครื่องยนต์ก็ไม่ทำงาน และในด้านความเชื่อมโยงของกำไรและสภาพคล่องก็คือ หากธุรกิจค้าขายมีกำไร แต่ไม่สามารถแปรเปลี่ยนกำไรให้เป็นเงินสดหรือสภาพคล่องได้ อาจจะต้องขายแล้วเก็บเงินไม่ได้ การค้าขายนั้นก็มีความหมายอย่างไร สุดท้ายกิจการก็ต้องล้มลง เพราะเงินหมดหรือไม่มีสภาพคล่อง

ในด้านความสำคัญของกำไรและสภาพคล่องในแง่มิติของเวลาก็มีความแตกต่างกัน โดยในระยะสั้น สภาพคล่องมีความสำคัญกว่าการทำกำไร แต่ในระยะยาว กำไรมีความสำคัญกว่าสภาพคล่อง เพราะหากธุรกิจไม่มีสภาพคล่องขาดเงินสดไว้ใช้จ่ายประจำวัน ก็ต้องปิดกิจการ แม้การค้าขายจะดีมีกำไรก็ตาม แต่ในระยะยาว หากกิจการค้าขายไม่มีกำไร (ขาดทุน) ฐานะของทุนดำเนินงานของผู้ถือหุ้นก็จะลดลงจนหมดสิ้น กิจการก็ต้องเลิกล้ม เพราะไม่มีเครดิตทางการค้าเพื่อย่อยต่อการทำความเข้าใจ จะขอยกตัวอย่างกิจการ 4 ประเภทให้เห็นภาพความสำคัญของกำไรและสภาพคล่องเริ่มจากด้อยที่สุดไปหาดีที่สุด

กิจการประเภทแรก ค้าขายขาดทุนและยังไม่มีเงินสดเป็นสภาพคล่อง
กิจการประเภทนี้คงไม่ต้องกล่าวถึงมาก เปรียบเสมือนนักกีฬาที่ไร้ฝีมือและยังขาดเทคนิคไหวพริบในการแก้ไขสถานการณ์ในการแข่งขัน พอเริ่มต้นเกมก็ถูกปะทะบาดเจ็บสาหัส ถูกห้ามออกจากสนาม

กิจการประเภทที่สอง ค้าขายพอมีกำไร แต่กลับไม่มีสภาพคล่อง แม้จะมีสภาพที่ดีกว่ากิจการประเภทแรก แต่ก็ไม่สามารถรักษฐานะกิจการไว้ได้นาน สุดท้ายก็ต้องล้มลง กิจการประเภทนี้ฝรั่งเรียกว่า **Technical Bankruptcy (การล้มละลายทางเทคนิค)** หากเปรียบเป็นนักกีฬา ก็เป็นพวกที่พอมีสฟิมืออยู่บ้าง แต่ยังขาดเทคนิคไหวพริบในการแก้ไขสถานการณ์ เมื่อลงสนามแข่งสามารถโชว์ให้เห็นว่ามีฝีมือ แต่ไม่รู้จักหลบหลีกการปะทะจากคู่แข่งได้ แข่งได้แค่ครึ่งเกมก็ต้องถูกهامออกจกสนาม

สำหรับประเภทที่สาม ค้าขายไม่เก่ง กำไรบ้าง ขาดทุนบ้างสลับกันไป แต่พยายามทำเงินสดไว้ในมือตลอดเวลา เป็นกิจการที่แม้จะดูลู่ลู่เล ไม่น่าจะรอด แต่ก็ไม่ล้ม เป็นสภาพของธุรกิจส่วนใหญ่ในบ้านเราในปัจจุบัน เป็นนักกีฬาที่ด้อยฝีมือไปนิด แต่เทคนิคไหวพริบในการเอาตัวรอดเป็นหนึ่งใน แม้จะไม่อาจโชว์ฝีมือให้เป็นที่ประทับใจผู้ชมได้ แต่ก็สามารถยืนแข่งขันได้ตลอดเกม

กิจการประเภทสุดท้าย ค้าขายเก่งและยังมีเงินสดในมือมาก ถือเป็นสุดยอดของกิจการทุกประเภท ซึ่งมีจำนวนไม่มากนักในโลกธุรกิจ เป็นนักกีฬาที่มีฝีมือดี ปฏิภาณไหวพริบการแข่งขันเป็นเยี่ยม ทำคะแนนให้ทีมได้ตลอด และแข่งได้จนจบครบเกม

บริหารการเงินต้องทำอะไรบ้าง

เป้าหมายของการบริหารการเงินของธุรกิจคือ การสร้างหรือเอื้อต่อการทำกำไรและให้เกิดสภาพคล่อง โดยความสำคัญของเป้าหมายทั้งสองในแง่ของมิติเวลามีความแตกต่างกัน ต่อไปจะกล่าวเสริมถึงภาระหน้าที่ในการบริหาร

การเงินว่าต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ธุรกิจบรรลุเป้าหมายดังกล่าว

หากจะกล่าวแบบสรุปถึงภาระหน้าที่ของผู้รับผิดชอบด้านการบริหารการเงินจะได้แก่ การศึกษาถึงระดับความต้องการเงินทุนโดยรวมของกิจการ การจัดหาและระดมทุนตามจำนวนเงินที่ต้องการ และการจัดสรรและควบคุมการใช้เงินทุนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

ซึ่งหากจะยกตัวอย่างเปรียบเทียบก็เหมือนกับกรณีที่เราอยากได้รถยนต์ไว้ใช้งานสักหนึ่งคัน ก็ต้องเลือกรุ่น ยี่ห้อ สี ขนาดเครื่องยนต์ และที่ขาดไม่ได้คือราคารถคันดังกล่าว สมมติว่าราคาหนึ่งล้านบาทซึ่งถือเป็นประเด็นแรกที่ต้องทราบก่อน ต่อมาก็คือเตรียมเงินไปซื้อ หากมีเงินเก็บสะสมอยู่แล้วหนึ่งล้านบาทก็ผ่านประเด็นนี้ไปได้ แต่ส่วนใหญ่เรามักมีเงินไม่พอ สมมติต่อว่ามีเงินเก็บอยู่เพียงสามแสนบาท แสดงว่าต้องหาจากที่อื่นอีกเจ็ดแสนบาท ซึ่งอาจจะขอหยิบยืมญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง กู้จากธนาคาร รวมตลอดถึงการทำสัญญาเช่าซื้อหรือลีสซิง เพื่อหาเงินให้ครบหนึ่งล้านบาท สุดท้ายก็นำเงินไปซื้อรถยนต์ตามที่ตัดสินใจเลือกไว้เป็นอันจบกระบวนการ

ตัวอย่างข้างต้นนี้เป็นเพียงการเปรียบเทียบให้เห็นกระบวนการที่ต่อเนื่องในการบริหารการเงินโดยรวมเพื่อง่ายต่อการทำความเข้าใจในลำดับต่อไปเท่านั้น ซึ่งในทางปฏิบัติจริงทางธุรกิจจะมีความซับซ้อนพอสมควร และการตัดสินใจในแต่ละส่วนก็มีเกณฑ์การพิจารณาเป็นเรื่องเฉพาะของส่วนนั้นๆ ไป

หน้าที่แรกในการบริหารการเงิน คือ การหาระดับความต้องการเงินทุน ซึ่งเป็นการพิจารณาว่ากิจการมีความจำเป็นต้องลงทุนในสินทรัพย์อะไรบ้าง? เพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งพอจะแบ่งได้เป็นสองกลุ่มใหญ่ๆ คือ สินทรัพย์หลักที่ใช้

ในการทำการค้า ซึ่งบางแห่งอาจเรียกว่า สินทรัพย์ประจำหรือสินทรัพย์ถาวร ในทางบัญชีนั่นเอง สินทรัพย์กลุ่มนี้เป็นส่วนสำคัญของธุรกิจ เพราะเป็นสินทรัพย์ที่ใช้สร้างรายได้ กำไรและผลตอบแทน เป็นสินทรัพย์ที่ใช้ผลิตสินค้า ใช้สำหรับการให้บริการ หรือเรียกแบบชาวบ้านว่า **“เครื่องมือทำมาหากิน”** ส่วนอีกกลุ่มคือ สินทรัพย์หมุนเวียนหรือเงินทุนหมุนเวียนเป็นสินทรัพย์ที่ธุรกิจจะต้องมีเพื่อ ใช้ช่วยเสริมหรือเอื้อต่อการทำการค้า คือช่วยทำให้กิจกรรมทางการค้าเพิ่มขึ้น หรือลดลง และยังเกี่ยวข้องกับการรักษาสภาพคล่องของกิจการอีกโสดหนึ่งด้วย เป็นสินทรัพย์ส่วนที่ไม่ได้สร้างรายได้ กำไรและผลตอบแทนโดยตรง แต่ไม่มีไม่ได้

เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจในส่วนของสินทรัพย์หลักกลุ่มแรกนี้ จะขอ สมมติว่าเป็นของธุรกิจที่เริ่มจัดตั้งใหม่ ซึ่งจะเริ่มด้วยการแจกแจงรายการ สินทรัพย์หลักที่ต้องมีทั้งหมดสำหรับการทำการค้า อาจได้แก่ ที่ดิน อาคาร โรงงาน และสิ่งปลูกสร้างต่างๆ เครื่องจักร และอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน รถยนต์และรถบรรทุก เป็นต้น รายการเหล่านี้จะ**ต้องประมาณค่าใช้จ่ายที่จะ จัดหา** รายการใดที่จะซื้อก็ใช้มูลค่าที่ซื้อมาเป็นเกณฑ์ รายการใดจะต้องเช่าก็จะใช้ มูลค่าของเงินมัดจำ เงินทำสัญญา หรือเงินกินเปล่า (แป๊ะเจี๊ยะ) แล้วแต่กรณี เป็น มูลค่าในการจัดหา โดยรวมมูลค่าของสินทรัพย์ที่จะจัดหาแต่ละรายการเข้าด้วยกัน ยอดรวมก็คือจำนวนเงินทุนที่ต้องการของธุรกิจในสินทรัพย์กลุ่มนี้

สำหรับธุรกิจที่เปิดดำเนินการอยู่แล้ว ระดับความต้องการเงินทุนใน สินทรัพย์กลุ่มแรกนี้ก็คือ **การประมาณความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนแทนสินทรัพย์ ที่หมดอายุหรือหมดสภาพการใช้งาน** เช่น รถบรรทุกเก่าใช้งานมา 10 ปีแล้วจน ไม่เหมาะกับการใช้งานต่อ หากซื้อใหม่จะต้องใช้งบประมาณ 2 ล้านบาท แต่

รถบรรทุกเก่าสามารถขายได้ราคา 2 แสนบาท ดังนั้นระดับความต้องการเงินทุนสำหรับซื้อรถบรรทุกใหม่เท่ากับ 1.8 ล้านบาท เป็นต้น นอกจากสินทรัพย์ที่จัดหามาแทนของเก่าแล้ว ยังอาจต้องรวมถึง**สินทรัพย์ที่ต้องจัดหาเพิ่มเติมรองรับกับขนาดของธุรกิจที่เพิ่มขึ้น**ด้วย เช่น เครื่องจักรที่มีอยู่มีกำลังการผลิตที่ผลิตได้จริง (Actual Capacity) เท่ากับ 1 แสนหน่วย ซึ่งปัจจุบันได้ผลิตจนเต็มความสามารถแล้ว แต่คาดว่าจะยอดขายในปีหน้าจะเพิ่มขึ้นอีก 20% ซึ่งเครื่องจักรที่มีอยู่ไม่อาจรองรับส่วนที่เพิ่มขึ้นนี้ได้ จำเป็นต้องจัดหาเครื่องจักรใหม่เพิ่มเติม **งบประมาณสำหรับจัดหาเครื่องจักรใหม่นี้ก็คือระดับความต้องการเงินทุนในสินทรัพย์กลุ่มนี้เช่นกัน**

การพิจารณาคัดเลือกสินทรัพย์หลักที่จะจัดหาหรือลงทุนนี้มีความสำคัญต่อธุรกิจอย่างมาก หากจะใช้ภาษาทางธุรกิจหรือวิชาการเกี่ยวกับเรื่องนี้ เราอาจจะเคยได้ยินในชื่อเรียกว่า **โครงการลงทุน การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ หรืองบจ่ายลงทุน** ซึ่งล้วนเป็นเรื่องที่กล่าวถึงการลงทุนในสินทรัพย์กลุ่มนี้ทั้งสิ้น เพียงแต่ในกระบวนการตัดสินใจลงทุนมิใช่การพิจารณาในแง่มุมด้านการเงินเพียงส่วนเดียว จะประกอบด้วยการศึกษาในด้านตลาด ด้านวิศวกรรม ด้านการจัดการ และปัจจัยอื่นๆ ที่กระทบต่อตัวโครงการรวมเข้าด้วยกัน

เป้าหมายในการคัดเลือกสินทรัพย์หลักที่จะลงทุน จะพิจารณาเลือกสินทรัพย์ที่สามารถสร้างกำไรหรือผลตอบแทนให้แก่กิจการได้สูงที่สุด สอดคล้องกับเป้าหมายในการบริหารการเงินที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งในทางการเงินมีตัวประเมินผลหลายตัว อาทิ ระยะเวลาคืนทุน อัตราผลตอบแทนถัวเฉลี่ย มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนลดค่า ดัชนีการทำกำไร เป็นต้น

ส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนหรือเงินทุนหมุนเวียนในกลุ่มที่สอง ก็จะพิจารณาหา
ระดับความต้องการเงินทุนในตนเองเดียวกับสินทรัพย์กลุ่มแรก ซึ่งสินทรัพย์กลุ่มนี้
โดยส่วนใหญ่จะประกอบด้วย เงินสด ลูกหนี้การค้า และสินค้าคงคลัง และโดย
ธรรมชาติของสินทรัพย์กลุ่มนี้มักสัมพันธ์กับระดับของยอดขายหรือรายได้ของ
ธุรกิจโดยตรง คือ ยอดขายสูงก็ต้องมีเงินทุนหมุนเวียนสูง รายได้น้อยก็ต้องมี
เงินทุนหมุนเวียนต่ำตามไปด้วย

ในกรณีของธุรกิจที่เริ่มต้นใหม่ ระดับความต้องการเงินทุนของสินทรัพย์
กลุ่มนี้มาจากการพิจารณาจำนวนเงินลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนแต่ละรายการเมื่อ
เริ่มเปิดทำการค้า ตัวอย่างเช่น การหาปริมาณเงินสดในมือที่เหมาะสมเพื่อรองรับ
กับการกระจายจ่ายปกติประจำวันของธุรกิจ สมมติว่าในเบื้องต้นประมาณว่าระดับ
การถือเงินสดในมือที่เหมาะสมเท่ากับห้าหมื่นบาทซึ่งเพียงพอกับรายจ่ายที่เป็น
เงินสดในหนึ่งเดือนพอดี รายการต่อมาคือลูกหนี้การค้าก็จะพิจารณาจากปริมาณ
สินเชื่อทางการค้าที่จะให้กับลูกค้าตามนโยบายสินเชื่อของกิจการ อาทิ นโยบาย
สินเชื่อให้เครดิตลูกค้า 30 วัน ประมาณว่าจะมียอดขายเฉลี่ยเดือนละห้าแสนบาท
เพราะฉะนั้นเงินลงทุนในลูกหนี้การค้าจะเท่ากับห้าแสนบาท เป็นต้น สำหรับ
รายการสินค้าคงคลังจะพิจารณาเช่นเดียวกับลูกหนี้การค้า คือ พิจารณาจาก
นโยบายการเก็บรักษาสินค้าคงคลังหรือเก็บสต็อกของกิจการ อาทิ กิจการกำหนด
นโยบายสต็อกสินค้าเพื่อขายไว้ 30 วัน ประมาณว่าจะต้องใช้เงินลงทุนตามฐาน
ต้นทุนเท่ากับสองแสนบาท เมื่อรวมระดับการลงทุนทั้งสามรายการก็คือระดับ
ความต้องการเงินทุนสำหรับสินทรัพย์หมุนเวียน เนื่องจากตัวเลขที่ได้เป็นการ
ประมาณการในเบื้องต้นซึ่งอาจผิดพลาดได้ง่าย เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

ควรเผื่อจำนวนเงินสำรองในส่วนนี้ไว้ด้วยจะเป็นการดียิ่งขึ้น

ส่วนธุรกิจที่เปิดดำเนินการอยู่แล้ว การหาระดับความต้องการเงินทุนสำหรับเงินทุนหมุนเวียนจะเป็นเฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้นจากงวดก่อนหน้า โดยเบื้องต้นต้องหาระดับความต้องการเงินทุนในลักษณะเดียวกับธุรกิจที่เปิดดำเนินการใหม่ดังที่กล่าวมาแล้ว เพียงแต่จะต้องหายอดรวมของงวดปัจจุบันและงวดก่อนหน้า และเทียบหาส่วนแตกต่าง ซึ่งโดยปกติเมื่อยอดขายเพิ่มขึ้น เงินทุนหมุนเวียนก็ต้องใช้เพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้นยอดรวมในงวดปัจจุบันจะสูงกว่างวดที่ผ่านมา จึงเป็นส่วนที่ธุรกิจจะต้องลงทุนเพิ่มขึ้น แต่ก็มีบางกิจการที่ยอดรวมในงวดปัจจุบันต่ำกว่างวดที่ผ่านมา ในกรณีนี้แทนที่จะเป็นความต้องการเงินทุนที่เพิ่มขึ้นกลับกลายเป็นแหล่งเงินทุนให้กับกิจการแทน หรือเป็นส่วนที่ไปลดระดับความต้องการเงินทุนของกิจการลงในงวดปัจจุบัน

